

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

The Use of Digital Technology for Educational Institution Administration under the Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2

โชติพัฒน์ กันพูล¹, สมนึก การีเวท²

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ,
hotiphat.kunp@northbkk.ac.th

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, somnuk.ka@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2) เปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 296 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.87-1.00 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.406) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.493) รองลงมาคือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.561) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.654) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.708) 2. ผลการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาพบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน ไม่แตกต่างในการใช้เทคโนโลยี 3. แนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา จากการ

สังเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเรียงลำดับตามความสำคัญของผลการวิจัย ดังนี้ 1) ด้านการบริหารทั่วไป ควรยกระดับสู่การเป็นสำนักงานอัจฉริยะ (Smart Office) โดยการใช้ระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-Saraban) ในการรับ-ส่งและจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ การใช้แอปพลิเคชันและสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารประสานงานภายในองค์กรและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสู่ชุมชนและผู้ปกครอง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอาคารสถานที่และความปลอดภัยในสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารวิชาการ ควรส่งเสริมให้มีการนำแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ (LMS) อย่างเต็มรูปแบบ การพัฒนาคลังสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ (Digital Content Bank) ที่ครูสามารถแลกเปลี่ยนและเข้าถึงได้สะดวก รวมถึงการนำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ (Big Data) มาใช้ในการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเพื่อการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบออนไลน์ (Online PLC) 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคลากรให้เป็นฐานข้อมูลเดียว (Single Database) ที่เชื่อมโยงข้อมูลประวัติ การพัฒนาตนเอง และการปฏิบัติงานเข้าด้วยกัน การส่งเสริมและพัฒนาทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ให้แก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องผ่านระบบ E-Training และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนวิทยฐานะ (Digital Performance Appraisal) เพื่อความโปร่งใสและยุติธรรม 4) ด้านการบริหารงบประมาณ ควรผลักดันให้ใช้ระบบบัญชีบนคลาวด์ (Cloud Accounting) เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้แบบ Real-time การปรับเปลี่ยนกระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณเข้าสู่ระบบ E-Payment เต็มรูปแบบเพื่อลดความเสี่ยงในการใช้เงินสด และการจัดทำหน้าจอรสรุปข้อมูลสารสนเทศ (Dashboard) เพื่อติดตามสถานะการใช้งบประมาณให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจวางแผนการเงินได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

คำหลัก: การใช้เทคโนโลยี, เทคโนโลยีดิจิทัล, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to: 1) investigate the use of digital technology for school administration under the Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2, 2) to compare the use of digital technology for school administration classified by gender, position, educational level, work experience, and school size, and 3) to propose guidelines for developing the use of digital technology for school administration. The sample consisted of 296 teachers under the Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2, determined using the Krejcie and Morgan table (Krejcie & Morgan, 1970:

608) and selected through stratified random sampling. The research instrument for data collection was a 5-level rating scale questionnaire with the Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.87 to 1.00 and an overall reliability of 0.98. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings revealed that: 1. The use of digital technology for school administration under the Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2, overall, was practiced at a high level ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.406). When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest level of practice was general administration ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.493), followed by academic administration ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.561) and personnel administration ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.654), respectively. The aspect with the lowest level of practice was budget administration ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.708). 2. The comparison of the use of digital technology for school administration showed that teachers with different positions had significantly different usage of digital technology at the 0.05 statistical level, whereas there were no significant differences based on gender, educational level, work experience, and school size. 3. Regarding the guidelines for developing the use of digital technology for school administration, synthesized from the research findings, the researcher proposed the following guidelines ordered by the importance of the results: 1) General Administration: It should be elevated to a Smart Office by using an electronic document system (E-Saraban) for the systematic receiving, sending, and storing of documents. Applications and social media should be the main channels for internal communication, coordination, and public relations with the community and parents. This includes using technology for building and facility management as well as school safety. 2) Academic Administration: The use of digital platforms for full-scale curriculum and learning management systems (LMS) should be promoted. An online learning media repository (Digital Content Bank) should be developed for teachers to easily exchange and access resources. Furthermore, an information database system (Big Data) should be utilized to analyze individual learners for effective measurement and evaluation, and online professional learning communities (Online PLC) should be supported. 3) Personnel Administration: The personnel database system should be developed into a Single Database connecting personal history, self-development, and performance records. Digital literacy

for teachers and staff should be continuously promoted and developed through E-Training systems. Additionally, digital technology should be implemented in performance appraisal and academic standing promotion systems (Digital Performance Appraisal) to ensure transparency and fairness. 4) Budget Administration: The use of Cloud Accounting should be pushed forward to keep data updated and verifiable in real-time. The budget disbursement process should be transformed into a full E-Payment system to reduce the risk of using cash. An information summary screen (Dashboard) should be created to track budget status, enabling administrators to make accurate and swift financial planning decisions.

Keywords: Technology Usage, Digital Technology, School Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกมิติของการดำเนินชีวิต ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการบริหารจัดการองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนให้มีศักยภาพและทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่ ระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวและนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานในทุกด้าน ทั้งในด้านการวางแผน การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การติดตามผล การตัดสินใจ และการสื่อสารเชื่อมโยงระหว่างบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 หมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระบุไว้ว่าให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการศึกษานำเทคโนโลยี สารสนเทศ มาช่วยในการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบาย ให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ ให้การปฏิรูปการศึกษา ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้สนับสนุนการบริหาร ตามขอบข่าย

งานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานการศึกษา มีการจัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561-2564 ได้กำหนดให้มีการพัฒนาการบริหารจัดการให้ก้าวสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัลโดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการทำงานและการให้บริการภาครัฐ เพื่อให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการทำงานและขั้นตอนการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว มีการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลให้การจัดการศึกษาจำเป็นต้องผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเร่งด่วน โดยต้อง ปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ การปรับหลักสูตรและวิธีการประเมินผล ที่ตั้งอยู่บนฐานของเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เพื่อผลิตกำลังคนให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตประจำวัน ให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในระดับมาตรฐานสากล

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำ แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อการศึกษา (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาระบบการศึกษาไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อ “พลิกโฉมระบบการศึกษาไทยด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้” ซึ่งมุ่งให้หน่วยงานภายในกระทรวงมีแนวทางร่วมกันตั้งแต่ระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปจนถึงการประยุกต์ใช้ระบบแพลตฟอร์มและบริการดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2566)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามนโยบายการบริหารจัดการด้านการศึกษา โดยนโยบายด้านที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษามีตัวชี้วัดในการส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้าน Digital Literacy, Digital Pedagogy และทักษะสื่อสารภาษาที่ 3 ทั้งยังส่งเสริมการใช้ Digital Technology มาใช้ในการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ มีศักยภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/ว 4 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2563 เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยให้ไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

การจัดการเรียนรู้บนฐานเทคโนโลยีดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยผู้สอนจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อออกแบบการเรียนรู้ พัฒนาสื่อ และประเมินผลอย่างมี

ประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา, 2563) อย่างไรก็ตาม ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งเป็นพื้นที่ชายแดนและมีสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล แม้เทคโนโลยีจะมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการเพื่อลดข้อจำกัดด้านระยะทางและเวลา แต่ยังคงเผชิญ ปัญหาสำคัญ ได้แก่ ความไม่เสถียรของโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ต การขาดแคลนงบประมาณและ อุปกรณ์ ตลอดจนความพร้อมด้านทักษะดิจิทัลของผู้บริหารและบุคลากร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อนำข้อค้นพบไปเป็นสารสนเทศเชิงประจักษ์ในการกำหนด นโยบาย วางแผนยุทธศาสตร์ และยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในพื้นที่ชนบทและ ชายแดน ให้สามารถตอบสนองต่อพลวัตทางเทคโนโลยีและเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

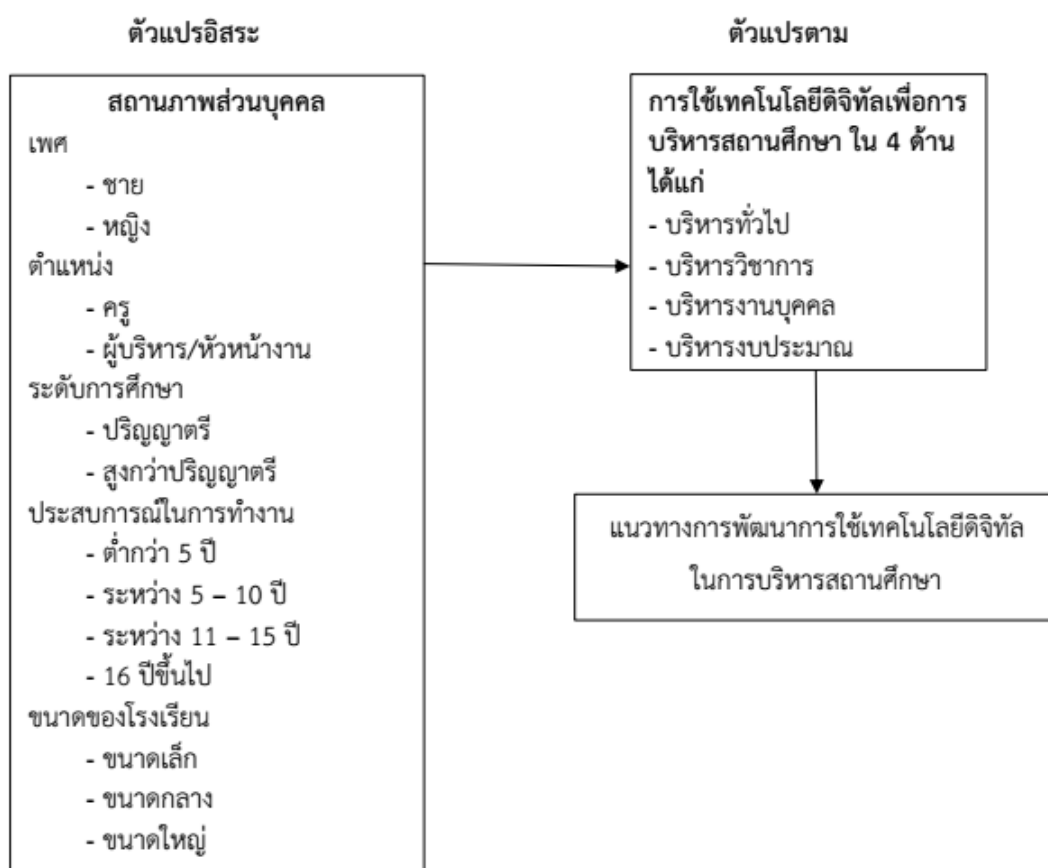
1. เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน พัฒนา และปรับปรุงการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุค ปัจจุบัน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 และหน่วยงานต้นสังกัด ได้ทราบ ถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถนำข้อมูล สารสนเทศดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย วางแผนกลยุทธ์ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงจุด

กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยสังเคราะห์องค์ประกอบไปตามแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กฤติภัทรกร ศิริภัทรนิธิโกคิน และคณะ (2563), พระมหากันดินันท์ เองสกุล(2564), สุปรีดา โกษาแสง และคณะ (2565), บุญทอง เจนเวชประเสริฐ (2566), กมลชนก เฟ่งผล (2566), ภา นุมาศ บัวจัน (2566), พรวิภา เขยกลีน (2566), สรเสริญ เหม็งทะหลัก (2567), อรรถพล เผ่ามานะเจริญ (2568) ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับ ต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2568 ประกอบด้วยสถานศึกษา 117 โรงเรียน ซึ่งมีบุคลากรครู ทั้งหมด 1,274 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 296 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารทั่วไป 2) ด้านการบริหารวิชาการ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงบประมาณ ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likerts Rating Scale 1993: 247)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Questionnaire) เพื่อหาเจตคติและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในด้านการบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2. สร้างแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะของตัวแปรตามทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

3. สร้างแบบสอบถามจากข้อมูลที่รวบรวมทั้งหมดให้ตรงกับเนื้อหาแล้วนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหาและการใช้ภาษาปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ด้วยการตรวจสอบค่าความสอดคล้อง และหาค่าความเชื่อมั่นเพื่อวัดความสอดคล้องภายในโดยประเมินแบบสอบถามว่าข้อคำถามแต่ละข้อ สามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 จึงจะนำไปใช้ได้

2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง จากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2568

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ถึงผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ ในรูปแบบออนไลน์โดยการแนบลิงก์ QR Code และตอบแบบสอบถามในแอปพลิเคชัน Google Form ที่ผู้วิจัยจัดทำไว้ จากนั้นส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทางระบบ My Office ของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยการรายงานรายละเอียดจำนวนครูของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเอกสารชี้แจงไปพร้อมกัน

3. รวบรวมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ตอบกลับในรูปแบบออนไลน์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า t-test ค่า F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffé's method)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมแต่ละด้านดังนี้

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านการบริหารทั่วไป	4.44	0.493	มาก	1
2. ด้านการบริหารวิชาการ	4.25	0.561	มาก	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.01	0.654	มาก	3
4. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.01	0.708	มาก	4
รวม	4.14	0.406	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.406) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.493) รองลงมาคือ ด้านการบริหารวิชาการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.561) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.708) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา	ตำแหน่ง	\bar{X}	S.D	t	P-Value
1. ด้านการบริหารทั่วไป	ครู	4.43	0.494	-1.230	0.220
	ผู้บริหาร/หัวหน้างาน	4.52	0.485		
2. ด้านการบริหารวิชาการ	ครู	4.19	0.569	-4.644	0.000*
	ผู้บริหาร/หัวหน้างาน	4.52	0.433		
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	ครู	4.00	0.645	-0.580	0.562
	ผู้บริหาร/หัวหน้างาน	4.06	0.705		
4. ด้านการบริหารงบประมาณ	ครู	3.98	0.717	-1.375	0.170
	ผู้บริหาร/หัวหน้างาน	4.14	0.651		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า ตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการบริหาร
 ทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน พบว่า ด้านการบริหาร
 วิชาการ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน
 296 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 มีตำแหน่งเป็นครู จำนวน
 246 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 65.90
 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 และส่วนใหญ่
 ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 68.90 โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้:

1. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =
 0.406) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป มีความคิดเห็นอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.493) รองลงมาคือ ด้านการบริหารวิชาการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.561) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.708) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครู ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารมีระดับความคิดเห็นสูงกว่าครู

3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารทั่วไป ควรยกระดับสู่การเป็นสำนักงานอัจฉริยะ (Smart Office) โดยการใช้ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ (E-Saraban) ในการรับ-ส่งและจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ การใช้แอปพลิเคชันและสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางหลักในการสื่อสารประสานงานภายในองค์กรและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารสู่ชุมชนและผู้ปกครอง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอาคารสถานที่และความปลอดภัยในสถานศึกษา

3.2 ด้านการบริหารวิชาการ ควรส่งเสริมให้มีการนำแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ (LMS) อย่างเต็มรูปแบบ การพัฒนาคลังสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ (Digital Content Bank) ที่ครูสามารถแลกเปลี่ยนและเข้าถึงได้สะดวก รวมถึงการนำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ (Big Data) มาใช้ในการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลเพื่อการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านระบบออนไลน์ (Online PLC)

3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคลากรให้เป็นฐานข้อมูลเดียว (Single Database) ที่เชื่อมโยงข้อมูลประวัติ การพัฒนาตนเอง และการปฏิบัติงานเข้าด้วยกัน การส่งเสริมและพัฒนาทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ให้แก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องผ่านระบบ E-Training และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนวิทยฐานะ (Digital Performance Appraisal) เพื่อความโปร่งใสและยุติธรรม

3.4 ด้านการบริหารงบประมาณ ควรผลักดันให้ใช้ระบบบัญชีบนคลาวด์ (Cloud Accounting) เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้แบบ Real-time การปรับเปลี่ยนกระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณเข้าสู่ระบบ E-Payment เต็มรูปแบบเพื่อลดความเสี่ยงในการใช้เงินสด และการจัดทำหน้าจอรสรุปข้อมูลสารสนเทศ (Dashboard) เพื่อติดตามสถานะการใช้งบประมาณให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจวางแผนการเงินได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง "การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2" สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนการบริหารงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เร่งผลักดันการศึกษาในยุคดิจิทัล และสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคความปกติใหม่ ทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว และความถูกต้องในการทำงาน (สุภัญญา แซ่มซ้อย, 2564) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในระบบการสื่อสารและการประสานงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการใช้ระบบประกาศออนไลน์ กลุ่มสนทนา และระบบเครือข่ายภายใน เพื่อให้การรับส่งข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทัวถึง และมีความน่าเชื่อถือ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของพระมหากษัตริย์แห่งสุโขทัย (2564: 7) กล่าวว่า งานบริหารทั่วไปเป็นภารกิจสนับสนุนพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนงานด้านอื่น ๆ ขององค์กร ซึ่งมีลักษณะงานที่หลากหลายและซับซ้อน อาทิ งานสารบรรณ การลงทะเบียนหนังสือราชการ การรายงานการประชุม การบริหารงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงการบริหารพัสดุและครุภัณฑ์ ดังนั้น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้มีความถูกต้อง แม่นยำ และตรวจสอบได้ รวมถึงช่วยในการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญ เช่น การใช้ทรัพยากรอาคารสถานที่และประวัติการบำรุงรักษา เพื่ออำนวยความสะดวกแก่บุคลากรและเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะผ่านเว็บไซต์สถานศึกษา นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ ชยากร ทิพมาศ (2565: 5) กล่าวว่า บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานทั่วไปว่า ครอบคลุมตั้งแต่การบันทึกงานธุรการ การจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวางแผนบริหารโรงเรียน การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ไปจนถึงการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เช่นเดียวกับ บุญทอง เจนเวชประเสริฐ (2566: 4) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมภารกิจงานธุรการและงานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นการพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การระดมทรัพยากร การส่งเสริมกิจการนักเรียน และการประสานงานเครือข่ายทางการศึกษา ทั้งกับชุมชน องค์กรเอกชน และหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดระบบควบคุมภายในที่ดีและการบริการสาธารณะที่ทัวถึง และด้านการบริหารวิชาการ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการนำเทคโนโลยี

มาใช้ในการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ชยากร ทิพมาศ (2565: 4-5) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในยุคปัจจุบันคือการทำงานที่ผู้บริหารนำนวัตกรรมดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยเริ่มตั้งแต่การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้เรียนและชุมชนเพื่อนำมาออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการใช้ระบบออนไลน์เพื่อการสืบค้นและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ บุญทอง เจนเวชประเสริฐ (2566: 3) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสนับสนุนงานวิชาการนั้น ช่วยให้กระบวนการบริหารเป็นระบบและตรวจสอบได้ ครอบคลุมภารกิจที่กว้างขวาง ทั้งการพัฒนาหลักสูตร การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การวิจัย และการผลิตสื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการนิเทศติดตาม การแนะแนว และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อยกระดับคุณภาพวิชาการให้ทันสมัย นอกจากนี้ อรรถพล เฝ้ามานะเจริญ (2568: 725) กล่าวว่า สนับสนุนในมิติของการปรับตัวว่า การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลเป็นกระบวนการที่ต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อตอบสนองผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยผู้บริหารต้องมีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อขับเคลื่อนงานวิชาการ ตั้งแต่การ จัดตารางสอน การลงทะเบียนออนไลน์ ไปจนถึงการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงอย่างการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ด้วย Big Data และการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและสื่อการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และสอดคล้องกับบริบทของสังคมยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง

2. การเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและบริบทของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน รวมถึงผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่พบว่า ขนาดของสถานศึกษา ไม่ส่งผลต่อระดับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลนั้น เป็นประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจุบันความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี ในวงการศึกษาลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบายเชิงรุกของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่มุ่งเน้นการจัดสรรโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ระบบอินเทอร์เน็ต และสื่อการเรียนรู้ทางไกล (DLTV/DLIT) ให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกขนาด ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันที่ทำให้อุปกรณ์และแพลตฟอร์มดิจิทัลมีราคาที่เข้าถึงได้ง่าย ส่งผลให้บุคลากรในทุกสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการได้ด้วยมาตรฐานเดียวกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญทอง เจนเวชประเสริฐ (2566: 3) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารงานสถานศึกษานั้น มีเป้าหมายสำคัญเพื่อให้กระบวนการบริหารงานเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งแนวคิดนี้แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีได้กลายเป็น "มาตรฐานกลาง" ที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ทางการบริหารที่เท่าเทียมกัน ในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ชยากร ทิพมาศ (2565: 5) กล่าวว่า บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญครอบคลุมทุกมิติของการบริหารงาน ตั้งแต่การบันทึกข้อมูลพื้นฐาน งานธุรการ การวางแผนบริหารโรงเรียน ไปจนถึงการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งภารกิจเหล่านี้ถือเป็นภาระงานพื้นฐาน ที่สถานศึกษาทุกขนาดจำเป็นต้องดำเนินการ จึงส่งผลให้ระดับการนำเทคโนโลยีมาใช้ไม่มีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถพล เฝ้ามานะเจริญ (2568: 725) กล่าวว่า การบริหารงานสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นกระบวนการที่ จำเป็นต้องปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองต่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยผู้บริหารและบุคลากรต้องมีทักษะในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลและบริการทางการศึกษาได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเป็นความจำเป็นทางวิชาชีพของบุคลากรทุกคนที่จะต้องปรับตัวใช้เทคโนโลยีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะปฏิบัติงานอยู่ในบริบทใดก็ตาม

สำหรับการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่ง ระหว่างผู้บริหารและครู พบประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบริบทการทำงานในยุคดิจิทัล ดังนี้ ประเด็นที่ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ระบบงานสนับสนุนการบริหารของสถานศึกษาในปัจจุบันได้ถูกพัฒนาไปสู่การเป็น ระบบดิจิทัลมาตรฐาน ที่บุคลากรทุกคนในองค์กรจำเป็นต้องใช้งานร่วมกันภายใต้ระเบียบปฏิบัติเดียวกัน อาทิ ระบบงานสารบรรณ อิเล็กทรอนิกส์ (E-Saraban) ระบบการลาออนไลน์ หรือระบบการเบิกจ่ายงบประมาณผ่าน E-Payment ซึ่งถูกออกแบบมาให้ใช้งานง่ายและเป็นภารกิจพื้นฐานที่ทุกคนต้องปฏิบัติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ วิลเลียมส์ และคณะ (Williams et al., 2006: 30-31) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล โดยพบว่า เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการช่วยลดข้อจำกัดด้านความแตกต่างของบุคคลและสถานที่ ทำให้ผู้ใช้งานเกิดความสะดวกในการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง (Self-service) ส่งผลให้บุคลากรทุกระดับมีความสามารถและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการทำงานที่ไม่แตกต่างกัน

ประเด็นที่ แตกต่างกัน ในทางกลับกัน ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารวิชาการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้บริหารมีการปฏิบัติสูงกว่าครูผู้สอน ความแตกต่างนี้มีสาเหตุมาจาก มิติของบทบาทหน้าที่ ที่แยกส่วนกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ผู้บริหารเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการเชิงนโยบาย เช่น การวางแผนหลักสูตรและการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ภาพรวม เพื่อนำมาตัดสินใจเชิงบริหาร ในขณะที่ครูผู้สอนเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน ในชั้นเรียนเป็นหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของ ทอนเดอร์ (Tondeur, 2006: 30) กล่าวว่า นโยบายของโรงเรียน และการวางแผนสนับสนุนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่ง

การกำหนดนโยบายเป็นบทบาทโดยตรงของผู้บริหาร จึงทำให้ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีในเชิงบริหารมากกว่าผู้ปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถพล เฝ้ามานะเจริญ (2568: 725) ที่กล่าวว่า การบริหารวิชาการยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการใช้ ICT เป็นเครื่องมือ ขับเคลื่อนงานวิชาการ เช่น การใช้ Big Data วิเคราะห์หลักสูตร ซึ่งเป็นบทบาทเชิงรุกที่แตกต่างจากการสอนทั่วไป สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญทอง เจนเวชประเสริฐ (2566: 3) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารวิชาการครอบคลุมถึงการนิเทศและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการ ควบคุมคุณภาพ ที่ฝ่ายบริหารต้องดำเนินการผ่านระบบสารสนเทศเพื่อให้มั่นใจในประสิทธิภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ชยากร ทิพมาศ (2565: 4-5) ที่ระบุว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการรวมถึงการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นภารกิจเชิงกว้าง ที่ผู้บริหารต้องใช้เทคโนโลยีในการประมวลผลข้อมูลเพื่อตัดสินใจทิศทางของสถานศึกษา ซึ่งแตกต่างจากภารกิจของครูผู้สอน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) ให้ครอบคลุมทุกงานย่อย โดยเฉพาะการนำข้อมูลสารสนเทศมาแสดงผลในรูปแบบ Dashboard เพื่อให้ผู้บริหารสามารถติดตามสถานการณ์ดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ได้แบบ Real-time ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอนการรายงานผลด้วยเอกสารและเพิ่มความรวดเร็วในการตัดสินใจ
2. ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการสร้างคลังสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลกลาง (Digital Learning Hub) ของโรงเรียนหรือเครือข่าย เพื่อให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนและแบ่งปันสื่อการสอนที่ทันสมัยร่วมกัน นอกจากนี้ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทักษะครูในการใช้แพลตฟอร์มการจัดการเรียนรู้ออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล
3. ด้านการบริหารงานบุคคล ควรนำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบันทึกเวลาปฏิบัติราชการและการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Digital Performance Appraisal) เพื่อความโปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมถึงส่งเสริมการใช้ช่องทางการสื่อสารออนไลน์ที่เป็นทางการในการประสานงานภายในองค์กร เพื่อลดความผิดพลาดและเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารให้ทั่วถึงบุคลากรทุกระดับ
4. ด้านการบริหารงบประมาณ สถานศึกษาควรเร่งรัดการปรับเปลี่ยนระบบงานการเงินและพัสดุเข้าสู่รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ (E-Budgeting / E-Payment) ตามแนวทางของกระทรวง

การคลัง โดยเฉพาะการใช้ระบบบัญชีบนคลาวด์ (Cloud Accounting) เพื่อให้สามารถตรวจสอบสถานะทางการเงินได้ทุกที่ทุกเวลา และลดความเสี่ยงในการบริหารจัดการเงินสด

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากผลการเปรียบเทียบ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ตำแหน่งที่ต่างกันผู้บริหารและครูมีมุมมองต่อการใช้เทคโนโลยีในด้านวิชาการต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จึงควรจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูในการเลือกใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การขยายขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากการศึกษานี้มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มข้าราชการครู ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจัดเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่น อาทิ คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้ได้มุมมองที่รอบด้านและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การศึกษาปัจจัยเชิงลึก ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษา เพิ่มเติม เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมสถานการณ์ปัจจุบัน

3. การศึกษาเปรียบเทียบและขยายบริบทพื้นที่ ควรศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการบริหารการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กมลชนก เฟื่องผล. (2566). *แนวทางการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราขบุรี เขต 1* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง].

กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.

กฤตภัทรกร ศิริภัทรนิธิโกคิน, จรัส อติวิทยากรณ์, และนิรันดร์ จุลทรัพย์. (2563). การใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. ใน *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12* (หน้า 1344-1361). มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.

- ชยากร ทิพมาศ. (2565). *แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1* [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- บุญทอง เจนเวชประเสริฐ. (2566). *การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย].
- พรวิภา เขยกลิ่น. (2566). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- พระมหากันดินันท์ เฮงสกุล. (2564). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 3(1), 1-10.
- ภานุมาศ บัวจัน, โสภณา สุตสมบุญ, และอรธณพ จินะวัฒน์. (2566). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช].
- วิชัย วงษ์ใหญ่, และมารุต พัฒนาผล. (2563). *New normal* ทางการเรียนรู้. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (แก้ไข: ทำตัวเอียงที่ชื่อเรื่อง)
- สรรเสริญ เหม็งทะหลัก. (2567). *แนวทางการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านปางอ้ายห้วยขมภู* [การศึกษาคณะศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2564). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุปรีดา โกษาแสง, กฤษดา ผ่องพิทยา, และสมชาย เทพแสง. (2565). เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการบริหารสถานศึกษาในยุค Digital Transformation. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 19(37), 242-250.
- อรรถพล เฒ่ามานะเจริญ. (2568). *การบริหารวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา (Graduate School Conference), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 720-729.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

Tondeur, J. (2006). ICT integration in the classroom: Challenging the potential of a school policy [Doctoral dissertation, Ghent University].

Williams, P., Jamali, H. R., & Nicholas, D. (2006). Using ICT with people with special education needs: What the literature tells us. *Aslib Proceedings*, 58(4), 330-345.